

Tanítsd imádkozni...

Mennyi küzdelemmel jár az élet útja,
Mig azt a halandó harezolva befutja.
Ellenünk a világ, emberek, elemek
S a saját bensőnkben duló szenvedélyek.
Fegyverünk okosság, paizsunk csak a hit,
E kettő bizonynyal győzelemre segít.
Oh az imádságnak
Nagy hasznát vehetni:
Tanítsd gyermekedet
Anyá imádkozni.

Itt sivatag puszta, ott a nyomor, inség,
Villámos felhőkkel csattog a magas ég.
Eltévedt vándorként ezéltalanul bolygunk,
Kétségbeesetten már-már összerogyunk ;
De ha hitünk erős: velünk a jó Isten,
Hogy minden bajunkon keresztül segítsen ...
Oh az imádságnak
Nagy hasznát vehetni:
Tanítsd gyermekedet
Anyá imádkozni!

Önzés, marakodás hitvány kenezok felett
A létel küzdelme, a bünbe merültnek.
Marezangolják, tépik szívünket, lelkünket,
Félre magyarázzák legnemesbb tettiünket.
A mit *mi* vetettünk: buzánk *más* aratja,
Érdem koszorunkat méltatlan ragadja.
Oh az imádságnak
Nagy hasznát vehetni:
Tanítsd gyermekedet
Anyá imádkozni.

Hányszor önmagunknak vagyunk ellensége.
 Felzug a testiség moeskos szenvedélye.
 Most a gyönyör árján, majd bőség hullámán
 Evezünk a bünök *ringató* hajóján . . .
 Feledjük az Istent s nemesb hivatásunk,
 Telhetetlenséggel magunknak sirt ásunk.
 Oh az imádságnak
 Nagy hasznát vehetni :
 Tanítsd gyermekedet
 Anya imádkozni.

Sok dolgot nem értve lelkünket megrázza,
 Ha a hit s ckosság meg nem magyarázza.
 Az igaz jellemet a tövises pálya,
 Mint a tiszta aranyt, csak a tűz próbálja.
 Boldog a ki érti, boldog a ki tudja :
 Halhatatlanságnak *Golgota* az utja . . .
 Oh az imádságnak
 Nagy hasznát vehetni :
 Tanítsd gyermekedet
 Anya imádkozni !

Tanítsd imádkozni, de ne csak magáért,
 Hanem legbuzgóbban : a magyar hazáért.
 Mikor a hon nevét veszi ajakára ;
 Csendüljen meg akkor *legszebbik* imája.
 Legszebb ima pedig : vészben és viharban
 Élni a hazáért *tettben, áldozatban*.
 Oh az imádságnak
 Nagy hasznát vehetni :
 Tanítsd gyermekedet
 Anya imádkozni.

RÉDIGER GÉZA.

Unitárius egyházközségek és senatorok a régi lengyel köztársaságban.¹

Adalékok a reformatio területi és időbeli fejlődéséhez és hanyatlásához a lengyel köztársaságban.

A reformatio törekvéseinek fejlődése és hanyatlása oly jelenség, a melyre Lengyelországon kívül egyetlen nemzetnél sincs példa. A Jagellók uralkodásának vége felé úgy látszott, mintha a reformatio tért foglalna az összes társadalmi körökben, mert az ország legnagyobb méltóságai, kanczellárok, hadvezérek, senatorok és ministerek valamennyien ellagyták a római egyházat és egyesülnek „az Isten igaz ígéjének” követésében. Sőt még a király is ingadozik az egyedül üdvezítő anyaszentegyházhoz való hűségében és fölkiált: „Apertum est Christi verbum --- bibite ex hoc calice omnes.” „Megnyilvánúlt a Krisztus szava — igyatok mindnyájan ebből a kehelyből.”²

¹ Zbory i Senatorowie Protestantcy w Dawnej Rzeczypospolitej. Z mapa Dawnej Polski pod wzgiedem kosciełnym ewangelickim. Opracował H. M. Warszawa. Druk Aleksandra Ginsa. Nowozielna 47. 1904. str. 139. Protestans egyházközségek és senatorok a régi lengyel köztársaságban. Az evangéliumi egyházakra való különös tekintettel készített térképpel. Irta H. M. Warszawa (Varsó) Ginsa Sándor nyomdája. Nowozielna utca 47. sz. 1904. 139. l. — Hochgeehrtem Herrn Péterfi Dénes, Herrn Unitarischen Pfarrer in Kolozsvár, dieses Buch mit Karte, die glorreiche Vergangenheit der Unitarischen Kirche in der Republik Polen darstellend, widmet zum Andenken an seinen Besuch in Kolozsvár im Jahre 1901, der Verfasser Prof. H. Merczyng. St. Petersburg ^{10 December} ~~27 November~~ 1904. — A fennebbi cím alatt és e szíves sorokkal kaptuk e könyvet, mely most jelent meg s melyből a szerző egy példányt Pálfi M. könyvtárnoknak főisk. könyvtárunk számára is küldött. Lengyelország dicső múltját idézi föl abból az időből, mikor ott a nemes családokban és a népek egy részénél a helvét, ágostai és unitárius vallások uralkodtak. A legtárgyilagosabb történelemírás e könyv, de a mi alkotta, egy felvilágosult lengyel nemes hazafinak igaz lelkesedése. Megjelenésének ideje összecsik azzal a mozgalommal, melyet a lengyel főnemesség Varsóban a múlt év végén indított, s mely a nemzet kívánalmai közzé felvette „a római katolikusok és unitáriusok vallásszabadságának biztosítását.”⁴

A könyvből adjuk a protestansokra általánosan vonatkozó részt is és azután ama részleteket, melyek arianus és socinianus név alatt az unitáriusokra vonatkoznak. Glazsevszky Ádám, lengyel születésű nyug. m. kir. postatiszt és volt lembergi főreálisk. tanár volt szíves arra, hogy e részleteket a lengyel műből nyelvünkre átírja.

Szerk.

² Lásd erre nézve a Lukaszewicz könyvét.